

ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna” - Sibiu

Domeniul de doctorat: Teologie – Muzică Bisericească

TEZĂ DE DOCTORAT

**POLIELEUL ROMÂNESC ÎN SECOLUL AL
XIX-LEA**

(Rezumat)

doctorand:

NICUȘOR-DANIEL LĂZĂRICĂ

conducător

științific:

Pr. Prof. Univ. Dr. VASILE GRĂJDIAN

SIBIU 2018 Cuvinte cheie:

Polieleu, Biserica primară, secolul al XIX-lea, istorie, compozitori, aspecte liturgice, românirea cântărilor, Petru Lampadarie, Macarie Ieromonahul, Anton Pann.

Despre polieleul românesc, până în prezent, nu s-a scris aproape nimic, îndeosebi despre cel din secolul al XIX-lea, așa după cum afirmă și Florin Bucescu: „...există un gol în muzicologia românească, unde nu s-a scris aproape nimic despre această categorie muzical-liturgică și despre modul ei de existență în secolul al XIX-lea.”¹

Câteva încercări de prezentare a polieleului, s-au realizat de către preotul Florin Bucescu în cadrul prezentării manuscriselor muzicale din Moldova. Deasemenea Gheorghe Ciobanu vorbește destul de sumar despre polieleu, încadrând și câteva exemple, în contextul unui studiu despre mărimurile lui Filothei monahul de la Cozia. Preotul Ene Braniște se rezumă la câteva precizări liturgice legate de poziția polieleului în cult, formele pe care le îmbracă și psalmii ce alcătuiesc respectivele cântări. Tangențial, subiectul este atins și de către Badea Cireșeanu și de preotul S. Popescu însă fără a aduce precizări importante. Poate cea mai importantă lucrare în domeniu îi aparține grecului Achileas Chaldaiakis și reprezintă teza sa de doctorat. El se concentrează asupra istoriei polieleului, a compozițiilor polieleu grecești și principalele surse manuscrise unde se găsesc. Și el relatează, asemenea tuturor că informațiile istorice despre prezența polieleului în cultul divin sunt extrem de puține.

Așa cum precizează și titlul acestui studiu, obiectul îl reprezintă polieleul românesc din secolul al XIX-lea, sub toate aspectele sale: tipologice, istorice și muzicale. Proiectul își propune redescoperirea, ordonarea, promovarea precum și analizarea acestei clase de cântări, valorificând astfel, patrimoniul cultural-muzical al secolului al XIX-lea.

În cercetarea de față am încercat să prezentăm valoarea acestei clase de cântări, aducând ca argument patrimoniul tradiției manuscrise, insuficient explorată până în prezent, patrimoniu extrem de important pentru cultura muzicală românească de origine bizantină dar și pentru activitatea muzical-istorică a celor interesați de acest subiect.

¹ BUCESCU, Florin, *Cântarea psaltică în manuscrisele moldovenești din secolul al XIX-lea (Ghidul manuscriselor)*, Editura Artes, Iași, 2008, p. 98;

Primul capitol, intitulat „Polieleul: aspecte istorice, liturgice, teoretice și practice din Biserica primară până în secolul al XIX-lea” își propune o recalificare istorică a polieleului de la origini până în prezent.

Cultul creștin primar, bazat pe elemente liturgice iudaice, avea în prim plan texte veterotestamentare. Cea mai utilizată formă de rugăciune în perioada primară, o reprezintă, fără îndoială citirea sau cântarea psalmilor. Mărturiile despre citirea sau psalmodierea psalmilor în Biserica primară sunt nenumărate. Până în secolele IV-V citirea acestora devine o practică generală, existând chiar un canon al citirii lor, atât în cultul particular cât și în cel public.

Încă de la început, atunci când venea vorba de psalmodie în biserică, poporul a avut un rol foarte important. Studiile muzicologice efectuate ne demonstrează că în Biserica primară aportul psalmodic al poporului se realiza în mai multe feluri, cea mai importantă contribuție muzicală aducându-se atunci când creștinii cântau împreună cu cântărețul. Existau mai multe tipologii de psalmodiere: simfonia, antifonia, modul refrenar și cântarea responsorială.

Prima mărturie foarte clară despre cântarea polieleului (psalmul 135 cu acest nume) o avem din prima jumătate a secolului al IV-lea, atunci când patriarhul Alexandriei Atanasie, șezând în tronul său din Biserică, porunci diaconului să citească psalmul (probabil 135), pentru ca poporul să asculte și apoi să răspundă: ”că în veac este mila Lui”.²

Despre includerea psalmilor polieleului în rânduiala liturgică a Utreniei avem vești încă din secolul al VI-lea, cei doi psalmi (CXXXIV și CXXXV) fiind menționați la anul 556. Putem include, fără probleme, într-o succesiune psalmodică logică și psalmul CXXXVI ce reprezintă o altă tipologie de polieleu. Forma îmbrăcată de polieleul închinat Maicii Domnului reprezintă o creație mai târzie, realizată din stihurile psalmului XLIV și fragmente de imne, încheiate cu refrenul „Bucură-te”. De aici înainte polieleul este prezent mai mereu în formularele liturgice de-a lungul timpului până în zilele noastre, în manuscrisele de Tipic din secolele al XIV-lea și al XV-lea, rânduiala Utreniei fiind aproape identică cu cea de azi.

Termenul *polieleu* provine din limba greacă, unde „πολυς” și „ελεος” înseamnă „multă milă” sau „mult milostiv” și este legat de tradiția liturgică a aprinderii lumânărilor (a candelelor) în biserică. Acesta (termenul) provine din cântarea după fiecare verset a psalmului 135, numit și „Marele Aliluia”, a refrenului „că în veac este mila Lui” (οτι εις την αιωνα ελεος αυτου), prin

² CIREȘEANU, Dr. Badea, *Tezaurul liturgic al Sfintei Biserici creștine ortodoxe de răsărit*, Tomul II, Tipografia „Gutenberg”, Joseph Gobl, București, 1911, p. 475;

care omul invocă puterea lui Dumnezeu pentru a trimite asupra sa multa milă sau binefacerile proniei divine. Polieleul sau cântarea psalmului 135 își are originea în Vechiul Testament prin implorarea lui Dumnezeu în orice circumstanțe, și este preluat în Noul Testament și transmis până astăzi. În acest sens, psalmul polieleului reprezintă fără echivoc unul din cele mai vechi imne din cultul bisericii ortodoxe.

Ca poziție în cadrul cultului divin, polieleul se cântă la Utrenie după Sedeaalna a doua iar Duminica înaintea Bindecuvântărilor Învierii.

Sub numele de polieleu avem astăzi trei forme distincte ce se cântă în trei momente diferite:

1. Polieleul numit generic „Robii Domnului”, în două stări, de multe ori distincte, alcătuit din psalmii 134 și 135, cântat la Praznicele Împărătești și la sfinții cu polieleu;
2. Polieleul „Cuvânt bun”, alcătuit din stihuri alese din psalmul 44 și îmbinate cu fragmente de imne, și se cântă la sărbătorile Maicii Domnului;
3. Polieleul „La râul Babilonului”, compus din versetele psalmului 136 și interpretat în primele trei duminici ale Triodului (Duminica Fiului risipitor, Duminica lăsatului sec de carne și Duminica lăsatului sec de brânză);

Toate cele trei forme ale polieleului se deosebesc prin conținut, eh, funcție și mărime.

Polieleul „Robii Domnului” este alcătuit din stihurile psalmilor 134 și 135 și este împărțit în două stări sau ipostaze, câte una pentru fiecare psalm. Ipostaza sau starea întâi (psalmul 134) are 21 de stihuri însă în varianta melodizată clasică se transformă în 40. Face parte din catisma a nouăsprezecea și în varianta melodizată după fiecare stih intervine aclamația „Aliluia”. Trebuie remarcat că psalmul acesta a fost cântat în întregime încă din perioada primară până în secolul al XIX-lea, când începe a se cânta „doar în stihurile cele alese” (4 la număr). În ceea ce privește polieleul închinat Mântuitorului Hristos și sfinților cu indicație, ar mai fi de spus că pe lângă aceea că se cânta psalmul integral, după el nu urma îndată starea (ipostaza, forma) a doua (psalmul 135) ci mai întâi se cânta „Slavă...Și acum” cu două tropare.

Starea a doua este cea care, de fapt, dă numele de polieleu și își are, sub aspect literar, proveniența din Psalmul 135 al lui David. Psalmul 135 este alcătuit din 26 de versete, toate melodizate și nefragmentate, așa cum se mai întâmplă în prima ipostază, refrenul „că în veac este mila Lui” făcând parte din corpusul fiecărui verset. El se cânta, asemenea Psalmului 134, în

întregime, după reforma hrisantică apărând varianta mai scurtă, de doar 4 stihuri. Există o continuitate organică, poetică, stilistică și la toate nivelurile între psalmii 134 și 135 în cadrul cultului divin, iar dacă există diferențe în zilele noastre, acestea se datorează, cu precădere, evoluției istorice firești.

Alături de cei doi psalmi deja menționați, 134 și 135, tot sub denumirea generică de „polieleu” se întâlnește cântarea psalmului 136. Cei trei psalmi formează împreună prima stare a Catismei a XIXa³ și par a fi un corpus comun, atât ca fond poetic cât și ca structură. Acesta se cântă doar în primele trei duminici ale Triodului (Duminica Fiului risipitor, Duminica lăsatului sec de carne și Duminica lăsatului sec de brânză) și exprimă plângerea și nostalgia poporului evreu pentru Țara Sfântă, atunci când se afla în robia babilonică, simbolizând acum plângerea creștinilor după raiul pierdut, patria originară și fericită a omului, din care l-au izgonit și l-au surghiunit păcatele. Având în vedere fondul poetic din care se trage acest polieleu, tematica pe care o abordează precum și tipologia comună celorlalte două tipuri de polielee, am putea remarca un început al utilizării acestuia în biserică, chiar din perioada primară.

Psalmul 136 este alcătuit din 9 versete împărțite în 12 stihuri, versetele 3, 6 și 7 fiind divizate în două părți. Fiecare stih se încheie cu refrenul „Aliluia”, asemenea psalmilor 134 și 135, făcând din polielee adevărate „cântări ale refrenului”.

Polieleul „Cuvânt bun”, este o cântare închinată Maicii Domnului și este alcătuit din versetele psalmului 44 împreună cu frânturi de imne și rugăciuni. Psalmul 44 face parte din catisma a șasea și cuprinde 21 de versete care sunt melodizate în 18 stihuri. Trebuie remarcat, că spre deosebire de celelalte forme ale polieleului, unde versetele erau divizate pentru a crea mai multe stihuri, în acest caz, psalmul nu este redat în totalitate, ci pe sărite (versetele 1-6, 9, 11, 12, 20). O ipoteză ar fi că a intrat în uzul bisericii în secolul al XIX-lea prin intermediul călugărilor atoniți.

Capitolul al doilea, intitulat: „Tradiția muzicală a polieleului românesc”, cuprinde aspectele importante descoperite în timpul cercetării, referitoare la tradiția muzicală a polieleului în secolul al XIX-lea, cu argumente din sursele citate, iar în cea mai mare parte, cuprinde prezentarea sistematică a incipiturilor polielelelor descoperite, precum și sursele manuscrise și tipărituri pentru o mai facilă cercetare viitoare.

³ PSALTIREA Proorocului și Împăratului David, Editura Andreiana, Sibiu, 2010, pp. 214-217;

În manuscrisele și tipăriturile românești din secolul al XIX-lea, polieleul ocupă un loc de prim rang, nu numai datorită proporțiilor sale mari, ci și a compozitorilor care l-au ilustrat. Din punct de vedere al proporțiilor, polieleul este cea mai pregnantă compoziție din serviciul Utreniei în secolul al XIX-lea.

În dezvoltarea polieleului românesc de secol XIX putem remarca două faze total distincte: una în prima jumătate a secolului, când compozițiile reprezintă mai mult traduceri din limba greacă, și, o a doua, în cealaltă jumătate a secolului, când întâlnim numai compoziții originale. Prima tipăritură în limba română din secolul al XIX-lea ce conține polieele este Tomul al doilea al Antologiei, tipărită de Macarie Ieromonahul în 1827, la Buzău. Tragem de aici concluzia că asemenea, secolele anterioare, timp de un sfert de veac, polieele au circulat tot pe calea manuscriselor. În acest al doilea Tom, peste 75% din polieele provin din limba greacă, autorii prezentați fiind: Grigorie Protopsaltul, Daniil Protopsaltul, Ioan Protopsaltul, Iacov Protopsaltul, Petru Lampadarie, Sinesie Iviritul, Hurmuz Hartofilax și alții.

Pe lângă cei prezentați mai sus, prima jumătate a secolului al XIX-lea supune atenției muzicale a vremurilor și o altă pleiadă de autori greci, dintre care, reprezentativi sunt: Petru Berechet, Petru Efesiul, Dionisie Fotino, Meletie Sinaitul, Anastasie Larsino, Gheorghe Criteanul, Teodor Fokaefs. Traducerile și potrivirile din limba greacă au fost făcute, pe lângă Macarie Ieromonahul, și de alți mari protopsalți ai românilor: Anton Pann, Nectarie Vlahul, Dimitrie Suceveanul, Visarion Nemțeanul, Nectarie Frimu, Iosif Naniescu, etc. Toate aceste traduceri și potriviri din limba greacă au făcut parte din procesul românirii cântărilor în vederea utilizării lor în cultul divin.

Polieleul românesc de început de secol XIX, indiferent că vorbim de traduceri sau încercări temerare de compoziție proprie, impresionează prin dimensiuni. Cele 40 de stihuri, de exemplu, ale psalmului 134, înveșmântate în sunetele tuturor glasurilor, sunt prezentate în tactul papadic și mai adesea în cel stihiraric, urmate de „Slavă...Și acum...”, incluzând chiar și „Teriremuri”.

În prima parte a secolului al XIX-lea polieleul „Mărturisiți-vă Domnului” păstra în mare aceleași expresii stilistice ca „fratele său mai mare” (Robii Domnului). Greutatea interpretării în strană a acestuia deriva din faptul că psalmul 134 se încheia cu „Slavă...Și acum...” iar autorii importanți se rezumau, în general, la a compune numai primul psalm.

În secolul menționat întâlnim frecvent psalmul 134 tradus și potrivit din greacă iar psalmul 135 „original”, de unde și o diferență de compoziție, stil sau interpretare. Se păstrau, în general, glasurile și tactul, pentru o continuitate elegantă a celor doi psalmi.

Cele mai utilizate glasuri pentru a crea melodia polieleului „Mărturisiți-vă Domnului” în secolul al XIX-lea sunt 5 și 8, împreună totalizând 29 de compoziții din cele 57 prezentate în prezentul studiu, iar cea mai întâlnită formă în manuscrisele și tipăriturile vremii este cea a lui Petru Lampadarie, pe glasul 5, tradusă și potrivită de Macarie Ieromonahul și prezentă în nu mai puțin de 47 de surse.

Compozitorii români care au tradus sau compus polieleul închinat Maicii Domnului în secolul al XIX-lea, au preferat înveșmântarea acestuia în sunetele a numai trei glasuri, dintre care, cel mai preferat a fost glasul 4. Cea mai utilizată compoziție a secolului al XIX-lea și care a rămas în uz până în zilele noastre îi aparține lui Dimitrie Suceveanu, este tradusă și potrivită după o mai veche compoziție a lui Hurmuz Hartofilax și se regăsește în 15 surse manuscrite și tipărituri.

Ca o unitate modală deosebită cu celelalte forme, polieleul psalmului 136 (La râul Babilonului), este înveșmântat în sunetele glasului al treilea sau în cele ale glasului al optulea. Cea mai utilizată formă stilistică în strana secolului al XIX-lea îi aparține lui Macarie Ieromonahul, compoziție prezentă în 26 de surse manuscrite și tipărituri.

După jumătatea secolului al XIX-lea are loc o adevărată revoluție muzicală, aproape toate compozițiile polieleu fiind originale. Dacă în prima jumătate compozitorii erau personalități marcante ale muzicii bizantine (profesori, călugări, ierarhi), partea a doua a secolului propune o paletă foarte diversificată de compozitori, alcătuită din copiiști, simpli monahi sau preoți, profesori foarte puțin cunoscuți sau chiar elevi. Dintre compozitorii care ne atrag atenția în această perioadă, precizăm pe: Dimitrie Suceveanul, Emanuel și Ioan Zmeu, tată și fiu, George Ucenescu, Irinarh Vântu, Dimitrie Cunțanu, Amfilohie Iordănescu, și alții.

Chiar dacă în prima parte a secolului sunt câteva precizări despre cântarea psalmilor 134 și 135 doar în stihurile cele alese, totuși, această operă de reducere a polieleului se desăvârșește în partea a doua. Nu mai există compoziții polieleu în 40 de stihuri după jumătatea secolului al XIX-lea și în special după 1860. De altfel, cei doi psalmi, sunt, în general, așezați unul în continuarea celuilalt în sursele manuscrite și tipărituri, existând astfel o continuitate stilistică.

Unul din cele mai importante aspecte sesizate în partea a doua a secolului îl reprezintă stilul compozițiilor, care devine mult mai simplu, preponderent în tactul irmologic sau într-un stihiraric foarte sărac în melisme. Se preferă construcțiile melodice monosilabice, cu puține accente și o dinamică destul de săracă. Ritmia este și ea una simplă, concizia și apetența spre evidențierea textului reprezentând principalele argumente.

Sursele prezintă o pleiadă de posesori de manuscrise ce cochetează și cu compoziția, printre care amintim pe: Gheorghe Ciuhandu, Pană Brăneanu, Nicolae Tărăbuță, Amfilohie Dimitriu, Chiril Monahul, Neofit Ivanovici, Dorotei Iordache, Dimitrie Alexandrescu și mulți alții.

Tot în acest capitol se regăsește și prezentarea sistematică a incipiturilor polieleelor descoperite în perioada cercetată. Prezentarea polieleelor s-a făcut după autori, în ordine cronologică. Am avut în vedere perioada în care ei au trăit, iar acolo am avut doi autori cu aceeași dată de naștere, am luat în considerare data trecerii lor la Domnul.

În cercetarea celor două ipostaze ale polieleului „Robii Domnului” (numite și cele două stări), am întâmpinat mari greutăți de catalogare deoarece am întâlnit foarte multe cazuri când compoziția ori cuprindea doar una din cele două ipostaze, ori prima era traducere și potrivire din grecește iar cea de-a doua era compoziție originală. De aceea am hotărât ca prezentarea celor două ipostaze să se facă separat, ca două polielee de sine stătătoare, pentru a ușura parcursul analitic și pentru a identifica mai ușor apartenența acestora la un compozitor sau altul.

Capitolul al treilea, intitulat: „Analiza muzicală comparativă a polieleului „Robii Domnului”, eh 1 plagal al lui Petru Lampadarie, tradus și potrivit de mai mulți autori”, propune analiza muzical-comparativă a polieleului „Robii Domnului” în ehul I plagal, compus de Petru Lampadarie, tradus și potrivit în românește de Macarie Ieromonahul, Visarion Nemțeanul, Anton Pann și Iosif Naniescu, ca făcând parte din procesul de românire al cântărilor (în special al polieleului) din veacul menționat. Din analiza muzicală efectuată putem trage concluzia că nu era posibil ca traducerea și potrivirea textului în acord cu muzica să fie asemănătoare într-o proporție covârșitoare cu originalul. De aceea toți autorii păstrează ideea de bază a compoziției, cum ar fi specificitățile acesteia: multe cadențe imperfecte în Vu, e drept pasagere, pentru a rezolva în Pa; multiple linii katabasis ce polarizează în jurul lui Ga; modulațiile cromatice acolo unde sunt prezente în original, însă traduc și potrivesc melodia în cel mai propriu stil. Macarie rămâne aproape de original în proporție cam de 60-70%, în timp ce Visarion Duhovnicul ceva

mai mult. L-am plasa undeva la 70-75%. Când vine vorba de Anton Pann și Iosif Naniescu lucrurile se schimbă, aceștia marșând mai mult pe stilul propriu. Păstrează undeva la 50-60% din original, asta ținând cont și de faptul că muzica bizantină are destul de multe fraze muzicale care sunt specifice anumitor glasuri și care se repetă cu regularitate.

În prezenta lucrare, din cele peste 400 de manuscrise studiate, am prezentat 196 de polielee, toate în notație hrisantică, pe toate cele opt glasuri, iar unele chiar în notație guidonică. Faptul că unele din ele încă sunt de actualitate în strana bisericească românească, demonstrează tradiția neîntreruptă a muzicii bizantine pe teritoriul țării noastre, și, deci, valoarea inegalabilă pe care o au aceste compoziții prin interpretarea lor timp de două veacuri.

Cel mai preferat glas a fost glasul 8 cu 47 de compoziții, urmat de glasurile 5 și 4 cu 36, respectiv 32 compoziții. La polul opus regăsim cromaticul glas 2 cu doar 2 compoziții. Remarcăm astfel înclinația compozitorilor spre genul diatonic, în timp ce genurile cromatic și enarmonic sunt reprezentate de mult mai puține compoziții.

Din totalul de 196 de compoziții 51 reprezintă traduceri din limba greacă, în timp ce din restul de 145 de compoziții, 19 sunt partituri ce nu au putut fi atribuite vreunui compozitor.

Cel mai prolific compozitor de polielee pentru studiul de față este maestrul de cântări Anton Pann, prezent în cercetarea de față cu 22 de compoziții pe toate glasurile, cu excepția glasului trei.

CUPRINSUL TEZEI

CUPRINS.....	1
ABREVIERI.....	4
INTRODUCERE.....	6
CAPITOLUL I - POLIELEUL: ASPECTE ISTORICE, LITURGICE, TEORETICE ȘI PRACTICE DIN BISERICA PRIMARĂ PÂNĂ ÎN SECOLUL AL XIX-LEA.....	10
I.1 Tradiția intonării psalmilor în primele veacuri.....	10
I.2 Canonul psalmodiei în Biserica Primară.....	12
I.3 Serviciul Utreniei și integrarea psalmilor polieleului în rânduiala ei.....	14
I.4 Polieleul: exegeză, forme și tipologii.....	17
1.4.1 Robii Domnului – prima stare.....	20
1.4.2 Robii Domnului – starea a doua.....	24
1.4.3 La râul Babilonului.....	28
1.4.4 Cuvânt bun.....	28
CAPITOLUL II - TRADIȚIA MUZICALĂ A POLIELEULUI ROMÂNESC.....	30
II.1 Polieleul românesc în secolul al XIX-lea și tradiția sa muzicală.....	30
II. 2 Tradiția manuscrisă a polieleului românesc de secol XIX.....	40
II. 3 Circulația polieleului în manuscrise și tipărituri. Prezentare sistematică.....	42
I.PETRU BERECHET (1665 - 1725).....	42
II.IOAN PROTOPSALTUL (Începutul sec. XVIII - 1770).....	44
III.DANIIL PROTOPSALTUL (Începutul sec. XVIII - 1789).....	47
IV. MELETIE SINAITUL (Primul sfert al sec. XVIII – Ultimul sfert al sec. XVIII).....	51
V.PETRU LAMPADARIE (1730 - 1778).....	52
VI. ANASTASIE LARSINO (Prima jumătate a sec. XVIII – Sfârșitul sec. XVIII)	73
VII. IACOV PROTOPSALTUL (1740 - 1800).....	75

VIII. GHEORGHE CRITEANUL (Jumătatea sec. XVIII - 1814).....	77
IX. SINESIE IVIRITUL (Jumătatea sec. XVIII – Începutul sec. XIX).....	79
X. PRALE IONIȚĂ (1769 - 1847).....	82
XI. MACARIE IEROMONAHUL (1770 - 1836).....	83
XII. HURMUZ HARTOFILAX (1770 - 1840).....	94
XIII. PETRU MANUIL EFESIU (1770? - 1840).....	108
XIV. DIONISIE FOTINO (1777 - 1821).....	109
XV. GRIGORIE PROTOPSALTUL (1777 - 1822).....	112
XVI. TEODOR FOKAEFS (1790 – 3 oct. 1851).....	118
XVII. GHEORGHE PARASCHIADE (Sfârșitul sec. XVIII - 1844).....	121
XVIII. GHELASIE BASARABEANUL (Sfârșitul sec. XVIII - 1851).....	122
XIX. DIMITRIE BONDARICI (Sfârșitul sec. XVIII – Jumătatea sec. XIX).....	124
XX. NECTARIE FRIMU (Sfârșitul sec. XVIII - 1856).....	125
XXI. VISARION NEMȚEANUL (7 mai 1794 – 16 dec. 1844).....	129
XXII. ANTON PANN (1796 – 2 nov. 1854).....	133
XXIII. NECTARIE VLAHUL (1802 - 1898).....	147
XXIV. VARLAAM PROTOSINGHELUL (29 ian. 1808 – 12 ian. 1894).....	149
XXV. DIMITRIE SUCEVEANUL (1813 – 18 ian. 1898).....	152
XXVI. CONSTANTIN DIMITRIU (Începutul sec. XIX – A doua jumătate a sec. XIX).....	154
XXVII. DIMITRIE ALEXANDRESCU? (Începutul sec. XIX – După 1867).....	154
XXVIII. DOROTEI IORDACHE (Începutul sec. XIX - 1888).....	156
XXIX. NICOLAE CĂLINESCU (1816 – Sfârșitul sec. XIX).....	159
XXX. IOSIF NANIESCU (27 iulie 1820 – 26 ian. 1902).....	162
XXXI. EMANUEL ZMEU (1822 - 1907).....	164
XXXII. ȘTEFANACHE POPESCU (1824 – 3 oct. 1911).....	166

XXXIII. GEORGE UCENESCU (1830 – 25 ian. 1896).....	167
XXXIV. NEOFIT (NICOLAE) IVANOVICI (1830? – După 1891).....	168
XXXV. OPREA DEMETRESCU (14 oct. 1831 - 1919).....	172
XXXVI. CHIRIL MONAHUL (Prima jumătate a sec. XIX – Sfârșitul sec. XIX).....	177
XXXVII. MANOIL NICOLAU (Prima jumătate a sec. XIX – Sfârșitul sec. XIX)	178
XXXVIII. GHEORGHE CLARU (Prima jumătate a sec. XIX - 1900).....	179
XXXIX. PREOTUL NICOLAE TĂRĂBUȚĂ (Prima jumătate a sec. XIX – Începutul sec. XX).....	180
XL. IRINARH VÎNTUL (Prima jumătate a sec. XIX – Începutul sec. XX).....	181
XLI. DIMITRIE CUNȚANU (1837 – 27 iun. 1910)	184
XLII. BRĂNEANU PANĂ (1839 - 1910); COSTACHE HAGIESCU (1825/1830 – Sfârșitul sec. XIX).....	185
XLIII. GHERONTIE IEROMONAHUL (Secolul al XIX-lea).....	187
XLIV. AMFILOHIE DIMITRIU (Mijlocul sec. XIX – Prima jumătate a sec. XX)	188
XLV. IOAN ZMEU (30 ian. 1860 – 28 apr. 1922).....	189
XLVI. AMFILOHIE IORDĂNESCU (1870 - 1937).....	194
XLVII. GHEORGHE CIUHANDU (A doua jumătate a sec. XIX – Prima jumătate a sec. XX).....	195
XLVIII. AUTORI ANONIMI.....	195
II. 4 Tabel sinoptic al polieleelor pe glasuri (κατ' ηχον).....	203
II. 5 Index al Polieleelor structurat pe glasuri și tipologii.....	204
CAPITOLUL III - ANALIZA MUZICALĂ COMPARATIVĂ A POLIELEULUI „ROBII DOMNULUI”, EH 1 PLAGAL AL LUI PETRU LAMPADARIE, TRADUS ȘI POTRIVIT DE MAI MULȚI AUTORI.....	211
III. 1 Aspecte istorice cu privire la polieleul analizat.....	213
III. 2 Analiza muzicală.....	216
III. 3 Concluziile analizei muzicale.....	328

CONCLUZII.....	330
BIBLIOGRAFIE.....	332
SFÂNȚA SCRIPTURĂ.....	332
MANUSCRISE.....	332
CATALOAGE ALE MANUSCRISELOR MUZICALE BIZANTINE ROMÂNEȘTI.....	342
LEXICOANE	343
CĂRȚI DE MUZICĂ PSALTICĂ.....	344
CĂRȚI ȘI STUDII DE BIZANTINOLOGIE MUZICALĂ.....	345
INTERNET.....	351
ANEXE.....	352